Вип. IV. Р. 1911. Ч. 48.

ХРОНІКА
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА
У ЛЬВОВІ.
Справоздане за місяці: вересень—грудень.

Засїданя Виділу.

XII зас. дня 6 вересня.

1) Постановлено запрошувати на засїданя Виділу для інформацій від бібліотеки д. Ів. Кревецького, від музея д. М. Залїзняка і від бібліоґрафічного бюра д. В. Дорошенка. 2) Принято до відомости, що

міністерство просвіти признало Товариству в 1911 р. і виплатило 2000 кор. субвенції на закупно творів штуки до музея. 3) Принято на другого аплїканта до бібліотеки д. Ів. Крипякевича з місячною платнею 50 кор. і визначено йому урядові години рано з порученем відбирати грошеві посилки. 4) Постановлено передати касу і заряд „Акад. Дому" на місце д. В. Козловського, що виїздить, д. О. Роздольському. 5) Постановлено помешкане по д. В. Козловськім прилучити до музея і справити до нього відповідне уладжене. 6) Принято і затверджено новий реґулямін видань та цінник гонорарів. 7) Відчитано запросини тов. „Сокіл" у Львові до участи в здвигу і постановлено виплатити на цвяшок до прапора 25 кор. та закупити два метри площі за 10 кор. 8) Відчитано письмо Краєвого Шкільного Союза в справі наложеня податку на урядників Товариства в користь шкільного фонду і постановлено намість того стягати при виплаті гонорарів датки на Рідну Школу в висоті стемплів II скалї. 9) Принято до відомости подяку проф. Мик. Ів. Петрова в Київі за вибір його дійсним членом.

XIII зас. дня 19 вересня.

1) Відчитано і принято до відома протокол остатних загальних зборів. 2) На час виїзду дра С. Томашівського покликано до Видїлу заступника дра Ів. Раковського. До каменичної комісії вибрано дра В. Охримовича, а тимчасовим рахунковим референтом видань д. О. Роздольського. 3) Принято до відомости справоздане дра С. Томашівського з перебігу страйку в переплетні і одобрено його розпоряджене. 4) Визначено на закупно буковинських вишивок до музея 200 кор. 5) Постановлено передрукувати VI—VII т. творів С. Руданського в 1000 примірниках. 6) Вибрано делеґатом Видїлу до комітету для завідуваня „Торговельною школою" д. Ів. Джиджору.

XIV зас. дня 4 жовтня.

1) Принято реґулямін для мешканців „Академ. Дому" і постановлено надрукувати його та розвісити у всіх кімнатах. 2) Принято до відомости, що мат. прир. лїкарська секція уконституувала ся на ново і вибрала нову редакцію „Збірника". 3) Принято до відомости, що міністерство просвіти прихилило ся до просьби Товариства й іменувало дра С. Томашівського членом римського „In-

stituto austriaco di studii storici" на протяг трьох місяців. 4) Переведено дискусію над проєктом службової прагматики для секретаря В. Гнатюка, предложеним дром В. Охримовичем іменем окремої комісії, але дефінітивне полагодженє справи відложено на дальше засіданє. Дискутовано також загально над проєктом службової прагматики для инших урядників канцелярії, бібліотеки й музея.

XV зас. дня 26 жовтня.

1) Постановлено виплатити комітетови для обходу столітних уродин М. Шашкевича даток у квоті 10 кор. на покритє видатків. 2) Ухвалено висилати видання Товариства приватній укр. ґімназії в Чорткові. 3) Постановлено висилати дру М. Кордубі безплатно ті видання, котрі він схоче рецензувати в „Zeitschrift für osteurop. Geschichte". 4) Принято до відомости, що страйк у переплетні скінчив ся корисно для Товариства.

XVI зас. дня 2 падолиста.

1) Принято до відомости заяву д. О. Роздольського про недугу секретаря В. Гнатюка. 2) Постановлено не давати мешкань в „Акад. Домі" на кредит. 3) Поновлено давнійшу ухвалу в справі заведеня електричного світла в льокалях Товариства і передано переведенє справи д. Гр. Пежанському. 4) Звільнено д. Волод. Дорошенка від занять у музею. 5) Підвисшено платню аплїкантови музея М. Залїзнякови до 100 кор. місячно. 6) Переведено нову дискусію над рефератом дра В. Охримовича в справі службової прагматики для урядників Товариства і полано прагматичній комісії такі директиви: а) Еляборат комісії має відносити ся лише до урядників канцелярії, бібліотеки й музея. б) Замість загального проєкту службової прагматики комісія має виготовити проєкт окремих контрактів для поодиноких урядників у звязку з загальним фінансовим пляном. 7) Постановлено вислати подяку послам О. Колессї, К. Левицькому й Т. Окуневському за їх заходи коло підвисшеня державної субвенції для Товариства.

XVII зас. дня 15 падолиста.

1) Затверджено нововибраних дійсних членів в історично-фільософічній секції: а) Миколу Василенка, приватного доцента універс. в Київі. б) Дра Альфреда Єнзена, члена Нобелївського Інститута в Штокгольмі. в) Дра Івана Крипякевича, аплїканта бі-

бліотеки Товариства. 2) Відчитано письмо п. А. Дмитрієвої, вдови по адвокаті в Полтаві, в якім повідомляє, що відповідно до волї пок. мужа виплатить Товариству 300 рублїв на наукові цїли. 3) Принято до відомости рахунок дра С. Рудницького з удїленої на його руки підмоги в квотї 300 кор. на наукову екскурзію. 4) Уповажнено д. Гр. Пежанського вибрати найкориснїйший кошторис на заведене електричного світла в льокалях Товариства і уставлене електричної печі в канцелярії. 5) Принято до відомости, що вийшов XII т. „Жерел“, який зладив др. М. Кордуба. 6) Постановлено відступити безплатно „Лїкарський Збірник“ бібліотецї „Руського Тов. Лїкарського“ у Львові.

Засїданя секцій.

ЗАСЇДАНЯ ІСТОРИЧНО-ФІЛЬОСОФІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

XIII зас. дня 13 вересня.

1) Д. Іван Кревецький зреферував надісланий початок праці дра Я. Гординського п. н. „Кореспонденція Амврозія Шанковського в лїтах 1849 — 1894“; секція висловила свої бажаня що до дальшого переведеня сеї праці. 2) Д. Волод. Дорошенко зреферував свою статю п. н. „Проба российської бібліоґрафії по українознавству“. Ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці д. В. Дорошенка:

Автор піддає острій критиці видане бібліоґрафічного покажчика Н. Рубакіна „Среди книгъ“ (Москва, 1911), докладно виказуючи на ряді фактів, що українські партії сього покажчика повні грубих помилок та баламуцтва.

XIV зас. дня 19 вересня.

1) Др. Ів. Франко предложив дальшу частину розвідки п. н. „Студії над українськими народніми піснями“ (піснї про Хмельницького), яку ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Той сам предложив матеріали п. н. „Справа зміни руської азбуки в 1859 р.“ Ухвалено друкувати в VIII т. „Укр. р. Архіва“.

Зміст І праці дра І. Франка:

В розділах пятім і шестім сеї студиї подано важнійші події з червня 1648 р. п. н. „Стоянка під Білою Церквою", а далї з нагоди жидівських погромів на Вкраїнї лїтом тогож року розібрано реєстр козацьких кривд та утисків українського народа, переданий ріжними істориками XVII—XVIII в., а нарештї наведено і схарактеризовано думи про жидівські погроми і означено дату їх повстаня на кінець XVII віку.

Зміст ІІ праці дра І. Франка:

Автор предложив секції фільософічно-історичній для друку в „Архіві" збірку листів М. Малиновського та инших до Гр. Шашкевича з р. 1859 в справі зміни руської азбуки. Ті листи і долучені до них документи являють ся новим, доси недрукованим причинком до памятного замаху австрійських правительствениих орґанів на руську азбуку і доповненєм до того, що в тій справі опублїкував Яків Головацький у своїй книжцї „Die ruthenische Schrift- und Sprachfrage in Galizien". До недрукованих доси матеріялів ухвалено долучити друковану в початку 1859 р. простору куренду С. Литвиновича про вживанє руської мови в письмі; ся куренда була друкована рівночасно по нїмецьки і по польськи, але польський друк лишив ся досї невідомим.

XV зас. дня 26 жовтня.

1) Проф М. Грушевський предложив некрольоґічні замітки про Ф. Леонтовича, В. Ключевського і Д. Самоквасова. 2) Той сам зреферував статю дра З. Кузелї п. н. „Причинки до студий над нашою еміґрацією, ІІ". Обі працї ухвалено друкувати в „Записках".

Зміст працї проф. М. Грушевського:

Автор ширше спинив ся на науковій діяльности Ф. Леонтовича, що в початках своїх обіцювала особливо богато українській науцї; з нагоди звісного „Курсу" В. Ключевського звернув увагу на те, як українознавство, спеціально — українська історія все більше зістаєть ся по за кругом інтересів „русскої історії" в Росії.

Зміст праці дра З. Кузелї:

Автор спиняє ся довше над основною студією дра Каро: Auswanderung und Auswanderungspolitik in Österreich і використовує її для схарактеризовання української заморської і континентальної еміґрації, яку на підставі урядових статистичних даних представив у першій частині Причинків, уміщених в 101 томі Записок (1911, стор. 144—158). Особливо докладно старає ся автор представити причини і стан нашої еміґрації та положенє наших переселенців за морем, беручи до помочи ще й менші студії, розсипані по всяких журналах (прим. Сарторіюса: Die Wanderung ins Ausland als nationales Problem, 1910; Пфлїґля: Die überseeische österreichische Wanderung in den Jahren 1904 und 1905 і Die Neuordnung des Einwanderungs- und Kolonisationswesens in Brasilien; Е. Шульце: Die argentinische Einwanderung, 1910 і Фр. Гея: Argentinien und die österr. Auswanderung, 1908). Окремо обговорено далї еміґраційне законодавство европейських і заморських держав та представлено вигляди нашої еміґрації в Сполучених Державах, Канадї, Бразилїї і Арґентинї.

XVI зас. дня 30 жовтня.

Дискутовано над вибором нових дійсних членів секції і намічено для вибору трьох кандидатів.

XVII зас. дня 8 падолиста.

1) Д. Федір Срібний відчитав свою працю п. н. „Орґанїзація львівської Ставропиґії від кінця XVI до полов. XVII в.“. Ухвалено друкувати в „Записках“. 2) Др. В. Охримович зреферував працю о. М. Зубрицького п. н. „Маєтковий стан селян у Мшанци, Старосамб. пов. в 1910 р.“ Ухвалено друкувати в „Студіях з поля суспільних наук і статистики“.

Зміст праці д. Ф. Срібного:

В шестій книжці „Записок“ за 1911 р. вийшли дві перші глави сеї праці під заголовком: І. Увільненє брацтва від власти владичої. II. Склад брацтва.

В першій главі автор розбирає ті точки львівського статута з 1586 р., які виймають брацтво з під юрисдикції місцевого епископа. В супереч дотеперішним поглядам, принятим в історіоґрафії,

автор подає вказівки, що спір брацтва з епископом Ґедеоном Балабаном істнував уже до прибутя патріарха Йоакима у Львів і що якраз конфлікт сей був причиною вилученя брацтва з під власти епископа. Подібного прецеденсу братчики не мали, анї канони східної церкви таких виємків не знали. Як би між брацтвом, а епископом були приязні відносини, то анї братчикам анї патріархови не було би навіть впало на думку увільняти їх з під юрисдикції місцевого владики.

В другій главі автор подає статистику братчиків. В момент реорґанїзації брацтва в 1586 р. числило воно не більше як кільканайцять членів „фундаторів". Ся цифра збільшає ся і з кінцем XVI і на поч. XVII ст. досягає свого maximum — пятьдесять кілька членів. Катальоґ з 1633 р. містить 36 імен, в 1656 р. братчиків було 16, які приймають до себе пятьох нових членів. Автор наводить скількість братчиків в ріжних літ від кінця XVI до половини XVII ст., при чім критично розбирає братські реєстри і виказує їх недокладність. При помочи актів львівського маґістратського архіва доказав автор, що катальоґ з 1601 р. містить навіть деяких членів померших. Деякі списи є знов неповні. Для обчисленя скількости братчиків для кінця XVI ст. автор порівнує катальоґи з кількох літ. Вкінцї автор застановляє ся над малою скількостию братчиків. Головною причиною є нечисленність українського елементу в самім місті. Вступленє до брацтва залежало від зложеня братської присяги, яка для сучасників була страшна. Мала скількість братчиків не повинна нас дивувати. Львівська Ставропіґія, се лише центральна орґанїзація, яка лучила всїх львівських Русинів у часах обмеженя їх прав.

Зміст праці о. М. Зубрицького:

У вступі подано, як повстала ся статя і як збирано статистичні дати. Відтак подано в поодиноких рубриках порядкове число ґаздівств від 1—192, в тім попівство і 6 жидівських. Дві хижі циганські не виказані, бо Цигани не ґаздують, та й нїчого майже не роблять, а ходять день у день за прошеним хлїбом. В першій рубрицї є порядкове число, в другій число челяди дома і на службі і в Америцї (до Прус із Мшанця не йдуть); у третій подано, кілько ґазда має своїх покладних гроший, а в четвертій кілько довгів. В пятій і шестій вписано обєм поля в гектарах і арах з виказу, зладженого катастральним урядом у Старім Сам-

борі. В дальших рубриках подано, кілько в кождім ґаздівстві посіяно, зібрано і намолочено пшениці, жита, голомші, ячменю, вівса, бобу, гороху і кілько посаджено і накопано бульби, кілько посіяно і зібрано ільну і конопель, виписано скількість висіяної томасини на штучний навіз і команиці і кілько возів її і сіна привезено. Подано також у кождім ґаздівстві число волів, коний, коров, ялівок, овець, свиний, курий, качок і гусий. На осібній таблици виписано сумаричний виказ усїх чисел. Відтак подано деякі поясненя до всїх рубрик виказу.

XVIII зас. дня 11 падолиста.

1) Др. Стефан Балей предложив працю п. н. „Понятє психольоґічної основи почувань". 2) Той сам зреферував працю п. н. „Про ріжницю між почуванями осудними і представними". Обі праці ухвалено друкувати в „Записках".

Зміст I праці дра Ст. Балея:

Автор аналізує понятє психольоґічної основи почувань так, як воно находить ся в творах Майнонґа, Ґефлєра та Вітасека і старає ся доказати, що в конструкції сего понятя є недостачі. Майнонґ хитає ся між двома концепціями понятя основи, з котрих в однїй відношенє причинове, а в другій відношенє акту до змісту висуває ся на перший плян. Ті хитаня слїдні при поділї почувань з огляду на їх основу і у Майнонґа і у инших письменників. Причина сих недоладностей лежить у тім, що згадані письменники не розслїдили перед утворенєм понятя основи взаїмного відношеня двох головних елєментів складових сего понятя, а саме звязи між причиною і змістом почуваня. Тому то й не достає понятю основи внутрішного повязаня, скупности.

У другій части статї автор застановляє ся над питанєм, чим поясняє ся факт відношеня почувань до предметів через буденну свідомість. Вказує на анальоґії, які істнують між відношенєм до предметів вражінь (тепла, зимна, запаху) і відношенєм почувань, та доходить до висновку, що причина відношеня в обох випадках та сама. Проте річ зайва послугувати ся при пояснюваню відношеня почувань до предметів реляцією акту і змісту в розуміню автрійської психольоґічної школи.

Зміст II праці дра С. Балея:

Поділ почувань на представні й осудні вяже ся з пита-

нем, чи осуди мож уважати побіч представлень самостійним чинником при викликуваню почувань. Майнонґ прихиляє ся до погляду, що при ґенезї т. зв. екзистенціяльних почувань осуди є чинником рівнорядним з представленями. Сю рівнорядність ролї осуду оспорюють Еренфельс і Ліпис. Автор аналізує закиди Еренфельса та Ліписа і доходить до висновку, що хоч їх арґументи не переконуючі, то одначе також докази Майнонґа в користь рівнорядної ролї осудів не неоспоримі. Всї міркованя, які мож навести в користь понятя осудних, екзистенціяльних почувань, доказують лишень, що условини психічні, здатні до викликаня осуду, бувають також здатні до викликаня почуваня, не доказують одначе, неначе б при повставаню почуваня осуд як такий був чинником рішаючим.

XIX зас. дня 14 падолиста.

Вибрано дійсними членами секції: а) Миколу Василенка, прив. доцента унів. в Київі. б) Дра Альфреда Єнзена, письменника в Штокгольмі. в) Дра Івана Крипякевича, апліканта бібліотеки у Львові.

XX зас. дня 15 падолиста.

1) Др. Ів. Франко зреферував дальшу частину працї „Студії над українськими народнїми піснями", яку ухвалено друкувати в „Записках". 2) Др. В. Охримович предложив працю п. н. „Українські правничі приповідки". 3) Той сам зреферував працю дра Ст. Барана п. н. „Конфесийні і національні переміни в галицьких середних школах в рр. 1896—1908". Обі останнї працї ухвалено друкувати в „Студіях з поля суспільних наук і статистики".

Зміст працї дра В. Охримовича:

Із давного збірника „Українських приказок" Номиса та з монументального збірника „Галицько-руських приповідок" дра Ів. Франка, а також з инших жерел — з поміж кількадесятьох тисячів українсько-руських приповідок — автор вибрав кількасот таких, що мають правне (юридичне) значінє, впорядкував ті приповідки систематично до того, до якої царини права відносять ся, і до кождої приповідки подав поясненє змісту; до деяких приповідок приложені нїмецькі й латинські паралелї, при инших лише зацитовані паралелї покликані в збірнику дра І. Франка. Цїлий матеріял поділений на такі ґрупи: І. Матеріяльне право приватне:

А. Право маєткове: а) Право власности. б) Право довгу. в) Маєткове право родинне. Б. Право особове: а) загальне, б) подружне, в) родинне. II. Право карне. III. Право процесове. IV. Право публичне. V. Фільософія права.

Зміст праці дра Ст. Барана:

Се друга частина розвідки, якої перша частина була появила ся в II томі „Студий в поля суспільних наук і статистики“ під заголовком: „З поля національної статистики Галичини“. В сїй другій частинї розвідки автор дїлить галицькі середні школи на ріжні ґрупи (а саме: школи східної й західної Галичини, ґімназії й реальні школи, ґімназії українські, ґімназії польські в таких містах, де нема укр. ґімназії і в таких містах, де є укр. ґімназії) та в кождій ґрупі вокрема обговорює національний і конфесійний склад загалу учеників, як також переміни, що зайшли в тім складї протягом 12 лїт 1896—1908, при чім ілюструє також старанно зіставленими таблицями цифр абсолютних і процентових для кождої народности й для кождої конфесії вокрема. На кінци розвідки додані статистичні таблиці про фреквенцію учеників по конфесії і народности в кождій поодинокій ґімназії і реальній школї в цїлій Галичинї в кождім півроку в часї від 1896 до 1908.

ЗАСЇДАНЯ ФІЛЬОЛЬОҐІЧНОЇ СЕКЦІЇ.

IV зас. дня 14 вересня.

Д. Волод. Гнатюк підніс ріжні справи технїчного характера дотично діяльности секції.

V зас. дня 28 жовтня.

1) Др. Ів. Франко зреферував працю дра Яр. Гординського п. н. „Уривок південно-руського Псалтира XIII—XIV в.“ 2) Той сам предложив свою статю п. н. „Щасливий чоловік. Образок з житя білор. пана з XVII—XVIII в.“ 3) Др. Іл. Свєнціцький предложив статю п. н. „Бучацьке євангеліє. Палеоґрафічний опис“. Всї три праці ухвалено друкувати в „Записках“.

Зміст праці дра Я. Гординського:

В окладинці одного рукописного Служебника XVIII в. знайшло ся три перґамінові листки, записані церковно-славянським текстом. Є се уривки псальмів: 110, 111, 112, 113, 118. По палеоґрафічним даним (букви: ч, ж і т. д.) і по граматичним (цѣсарь замісь: царь, уживане глухих у приіменниках: въ, къ і т. п.) — се рукопис другої половини XIII або початку XIV в. Писаний він у полудневій Руси, як на се вказують такі прояви, як перехід ъ на кінці слова перед слідуючим и в: ы і т. и. До статї додано порівнане тексту нової памятки з текстом Синайської Псалтирі.

Зміст праці дра Ів. Франка:

Автор подав в сій статї польською мовою писані віршовані спомини з житя білоруського пана Криштофа Рудоміни Дусяцкого, далї також віршовані його спомини про коронних і литовських гетьманів його часу, про виленських епіскопів латинського обряду його часу і про свойого брата та його родину. До сих віршованих споминів, не позбавлених лїтературної вартости та історичного інтересу, додав їх автор іще прозовий реєстр історичних подій та актів, у яких брали участь члени родини Рудомін. У вступній розвідці до сего досить незвичайного документу подано коротку характеристику його автора та ще деякі відомости про родину Рудомін.

Зміст передмови дра І. Свєнціцького:

Евангеліє, назване Брацьким від місця, в якім найшли його було колись враз із Христинопольським апостолом в Городищу коло Христинополя, отже могло творити з ним пару уживаних лїтурґічних книжок. Воно писане на перґамені XIII в. в порядку недільних чтений, але без початку і кінця на 160 л. 21·8×28 cm. Правопис памятки що до ъ, ь, ѣ на місци грецьких *ει*, *αι*, вставки д, та уподобленя і злуки звуків при стрічи — старославянські, але в головних зарисах він східнославянський з цілим рядом українських особливостей — як т. зв. друге ѣ (ē), **о** після шипячих і **ц** замість правописного **е**. На основіж розтягнених нескладових **ъ**, **ь** до складових ы, о, и, е та оборотної появи **ъ** замість **ы** можна говорити про складовість ь — чому досить паралель як у староруських, так і в полудневословянських памятниках XI—XIV вв.

VI зас. дня 28 грудня.

1) Др. І. Франко зреферував статю дра З. Кузелї п. н. „Українські похоронні звичаї і обряди в етнографічній літературі“. Ухвалено друкувати в „Етноґр. Збірнику“. 2) Той сам предложив працю д. Андрія Франка п. н. „ГригорійІлькевич, як етнограф“, яку ухвалено друкувати в „Записках“. 3) Відчитано лист д. М. Павлика в справі друку листів віденських Сїчовиків до М. Драгоманова і постановлено просити його, щоби або вибрав листи померших осіб, або від живих предложив дозвіл на друк і тодї предложив секції рукопись.

Зміст праці дра З. Кузелї:

Автор дає просторий огляд праць про похоронні звичаї і обряди, і переходить та оцінює наперед описи похоронів, відтак вірування в душу і позагробове житє, поодинокі теми, звязані з похороном, а вкінци обговорює научні праці в хронольоґічнім порядку. Автор старав ся вичерпати український матеріял, оцінити його з научного боку і виказати незаповнені ще прогалини в розслїдї похоронного обряду.

В другій частинї подано бібліоґрафію матеріялів і праць, що дотикають українського похорону і вірувань у позагробове житє.

Зміст праці д. Андрія Франка:

Під таким заголовком предложив др. Іван Франко фільольоґічній секції розвідку свойого сина Андрія Франка, в якій у перве вібрано дати про житє та літературну діяльність ГригоріяІлькевича, що доси відомий був тілько як збирач народнїх приповідок, виданих під редакцією Якова Головацького у Віднї 1841 р. На основі рукописного матеріялу та власних пошукувань автор розвідки вияснив відносини того, що дійсно зібравІлькевич, до друкованої книжки, вияснив далї, щоІлькевич крім приповідок зібрав значне число народнїх пісень, якими покористував ся Головацький у чотиротомовій збірці. Надто бувІлькевич автором декількох розвідок про звичаї та вірування руського народа, друкованих у ріжних польських публїкаціях під псевдонїмом Мирослав з Городенки. Не тілько Головацький покористував ся записамиІлькевича; також Жеґота Павлї дістав від нього дещо записів пісень, в тім числї також одинокий, дохований до нашого часу пов-

ний текст вірші Йосифа Шумляньского про похід під Відень 1683 р. Деякі його записи війшли також у першу збірку галицько-руських пісень, видану Вацлавом з Олеська і в перший руський альманах „Русалка Днїстрова“.

ЗАСЇДАНЯ МАТЕМАТИЧНО-ПРИРОДОПИСНО-ЛЇКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ.

IV зас. дня 8 вересня.

1) Др. С. Рудницький предложив справозданє з вакацийної екскурзії в мараморські гори. З причини великих дощів і повений удало ся перейти, розмірити і сфотоґрафувати лише численні кари на північній і східній убочи пасма марамор. Попа Івана, Берлебашки та Петрозуля. Досліди виказали, що в марамор. горах було дворазове обледенїнє, а ледники були не лиш висячі, але й долинні і то великих розмірів. 2) Др. І. Раковський предложив „Фізіоґрафічні замітки“ дра І. Франка, які ухвалено друкувати в „Збірнику“. 3) Переведено дискусію над способом дальшого редаґованя Збірника. Постановлено: а) Поміщувати в „Збірнику“ рецензії на всї важнїйші природописні працї, що дотикають української теріторії. б) Заступити дотеперішну хронїку ширшими одноцїльними оглядами поступу в поодиноких галузях мат. природоп. знаня. в) Містити рецензії на найважнїйші мат. природоп. твори.

V зас. дня 4 жовтня.

1) Секція уконституувала ся на ново так:
Директор: Др. Іван Горбачевський.
Заст. дир.: Др. Волод. Левицький.
Секретар: Др. Стефан Рудницький.
Заст. секр.: Др. Юліян Гірняк.
Делеґатом секції до Виділу вибрано на дальше дра С. Рудницького.

2) Вибрано новий комітет редакцийний „Збірника“ в такім складі: Др. В. Левицький, др. І. Раковський, др. С. Рудницький. 3) Ухвалено вислати подяку д. Ів. Верхратському за довголітну

діяльність у секції і її „Збірнику“. 4) Дискутовано над працями фізіоґрафічної комісії.

VI зас. дня 20 падолиста.

1) Др. В. Левицький предложив працю д. В. Кучера п. н. „Динаміка електрону“, яку ухвалено друкувати в „Збірнику“. 2) Др. І. Раковський зреферував статю дра Малиняка п. н. „Єдність законів природи“.

Зміст праці д. В. Кучера:

На початку статї довідуємо ся про ріжниці між електромаґнетною та клясичною механікою про понятє електромаґнетної маси. По такім вступі слїдують з рівнань Maxwella, справлених Льоренцом для електронової теорії виводи основних динамічних рівнань для електрону. Опісля маємо аналїзу рівномірно поступного руху електрону; тут находять ся передовсїм три теорії деформації електрону, а се: теорія Льоренца, Абрагама і Бухерера. З понятя однак чисто електромаґнетної маси електрону удалось авторови зовсїм самостійно дійти до тих самих взорів на електромаґнетну масу, що Абрагам, отже тим самим збиває автор теорію здеформованого електрону. Під конець розвідки подана коротка аналїза оборотового руху електрону.

VII зас. дня 28 падолиста.

1) Др. В. Левицький предложив працю д. В. Калїцуна п. н. „Конструкція плоскої кривої V-го степеня з почвірною точкою“, яку ухвалено друкувати в „Збірнику“. 2) Др. Ів. Раковський зложив справозданє зі своїх антропольоґічних екскурзій, яке принято до відомости.

Зміст праці д. В. Калїцуна:

В розвідці п. н. „Über die Eigenschaften der ebenen Kurven etc.“, предложенїй Академії Наук у Відни 9 червня 1910, подав автор загальні прикмети кривої V-го степеня з почвірною точкою і спосіб, яким можна би нарисувати ту криву при помочи двох одно-чотирозначних вязок лучів.

В отсїй розвідці перепроваджує автор конструкцію доповненя двох одно чотирозначних вязок, а відтак рисує образ двох

родів згаданої кривої V-го степеня, якого, на скілько йому звісно, ніхто ще не пробував нарисувати.

VIII зас. дня 5 грудня.

1) Др. В. Левицький зреферував працю дра М. Чайковського п. н. „Про деякі прикмети кривих II-го степеня“, яку ухвалено друкувати в „Збірнику“. 2) Др. Ів. Раковський повідомив, що зладив уже проґраму і інструкцію для збираня фізіоґрафічних матеріялів. Постановлено відбити її в кількох примірниках і опісля перевести над нею дискусію.

Засїданя комісий.

ЗАСЇДАНЯ АРХЕОҐРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

VI зас. дня 13 вересня.

1) Др. Ст. Томашівський зреферував передмову до VI т. „Жерел“. 2) Поручено дру С. Томашівському в часї побуту в Римі познайомити ся з матеріялами до української історії в архіві Пропаґанди. 3) Принято до відома стан друку розпочатих видань комісії.

VII зас. дня 30 жовтня.

1) Д. Вас. Герасимчук подав до відомости, що міг би вже приступити до друку матеріялів з часів гетьманованя Виговського і Тетері. 2) Проф. М. Грушевський підніс потребу порозуміння з иншими археоґрафічними видавництвами що до матеріялів призначених до найблизших томів „Жерел“.

VIII зас. дня 8 падолиста.

Д. Василь Герасимчук предложив плян виданя матеріялів до української історії від років 1657 — 1665. Дискутовано над системою укладу матеріялу і постановлено в однїй части зібрати листи й документи, а в другій дневники, меморіяли й ґазетні звістки.

ЗАСЇДАНЯ БІБЛЇОҐРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

II зас. дня 13 вересня.

1) Проф. М. Грушевський подав до відомости, що др. З. Кузеля підняв ся у спілці з Вол. Дорошенком виготовити бібліоґрафію українських друків за рр. 1901—1910 і рівночасно предложив такий плян: а) Часописи виділити окремо й видавати їх що пять літ. б) Показчики поіменні давати що пять літ, річеві до кождого тому. Др. З. Кузеля зобовязав ся також виготовити інструкцію для такої бібліоґрафічної роботи. 2) Д. Ів. Кревецький повідомив про стан друку III т. Бібліоґрафії Ів. Е. Левицького. Постановлено просити автора, щоби предложив рукопис на дальші томи. 3) Признано бажаним, аби в ЛНВістнику друкував ся систематичний виказ українських публікацій, який буде доставляти бібліоґр. бюро і постановлено просити Виділ, аби уможливив се, причинивши ся до покритя коштів такого виказу.

ЗАСЇДАНЯ СТАТИСТИЧНОЇ КОМІСІЇ.

I зас. дня 15 падолиста.

1) Др. В. Охримович предложив свою статю про „Українські правничі приповідки", о. М. Зубрицького про „Маєтковий стан селян у Мшанци 1910 р." і дра С. Барана про „Конфесійні й національні переміни в галицьких середних школах в рр. 1896—1898". 2) Д. Мик. Залізняк повідомив, що готовить до „Студій" працю про аґрарні рухи на Україні в 1905—1907 р. та другу про фільософію історії Рікерта. 3) Др. Іл. Свєнціцький подав до відома, що приготовляє до „Студій" працю п. н. „Статистика угорської Руси з кінця XVIII ст."

ЗАСЇДАНЯ ЕТНОҐРАФІЧНОЇ КОМІСІЇ.

III зас. дня 24 грудня.

1) Секретар В. Гнатюк подав до відома стан друку видань комісії. 2) Принято до відома, що від комісії внесено до

міністерства просвіти петицію о субвенцію на видаване корпуса пісень та на екскурзії. 3) Принято до відома справоздане з екскурзії д. Евг. Форостини, на якій він записав два обряди весільні в Хишевичах і Купновичах, Рудецького пов. та кілька мельодій пісень. 4) Принято до відомости, що д. Ф. Колесса передав уже до музея валки з мельодіями дум та відповідним катальожком.

Справозданя з екскурзій.

I. Справоздане з антропольоґічної екскурзії.

Др. Іван Раковський подає тимчасове справоздане про висліди своєї антропольоґічної екскурзії на галицьку Волинь, в роках 1909 і 1910.

Автор прослідив докладно повіти Брідський і Збаражський. Поміряно 281 осіб, з сього 59·12% чоловіків, а 40·88% жінок.

Висота у чоловіків: найвисша висота 1890 мм.; найменша в. 1560 мм.; ріжниця 330 мм.

Висота у жінок: найбільша висота 1650 мм.; найменша в 1430 мм.; ріжниця 220 мм.

Пересїчна висота: у чоловіків 1684 мм., у жінок 1547 мм., загалом 1628·5 мм.

Показчик:

у чоловіків:	найбільший 89·6;	найменший 75·4;	пересїчно 85·4;
у жінок:	„ 90·6;	„ 76·4;	„ 83·98;

загалом пересїчно виносить показчик 84·69.

Волосє:

у чоловіків:	ясне 1·8 %;	мішане 34·9 %;	темне 63·3 %;
у жінок:	„ 5·3 %;	„ 44·1 %;	„ 50·6 %;
загалом:	„ 3·32%;	„ 39·77%;	„ 56·91%;

Очи:

у чоловіків:	ясні 22·6 %;	мішані 45·2 %;	темні 32·2 %;
у жінок:	„ 22·6 %;	„ 36·6 %;	„ 41·4 %;
загалом:	„ 22·76%;	„ 41·54%;	„ 35·70%.

Порівнане галицько-волинського типу з иншими українськими племенами й другими Славянами:

Висота тіла:	
Дальматинці	1715
Босн.-Герцоґовинці	1710
Серби	1709
Кубанські Козаки	1701
Угорські Гуцули	1700
Буковинські Гуцули	1696
Галицькі Гуцули	1690
Галицькі Волиняне	**1684**
Російські Українці	1670
Чернигівці	1666
Угорські Бойки	1664
Тухольці	1660
Російські Волиняне	1657
Москалі	1657
Галицькі Бойки	1655
Поляки	1654
Харківці	1645
Воровіжці	1632

Показчик:	
Дальматинці	87·0
Сербо-Хорвати	86·0
Босн.-Серби	85·7
Чернигівці	85·5
Чехи й Словенці	85·4
Болгаре	84·7
Галицькі Волинці	**84·69**
Кияне (часть) і Гал. Гуцули	84·6
Угор. Гуцули і зах. Бойки	84·5
Півн. Бойки і Долівці [(Галич.)	83·4
Лемки	83·3
Харківці	83·1
Полтавці, серед. Бойки	82·7
Москалі	82·3
Кубанські Козаки	82·1
Поляки	82·1
Вороніжці	81·7
Російські Волиняне	79·7

Із сього короткого зіставленя показуєть ся, що галицьких Волинян безумовно треба зачислити до високого, круглоголового, темного типу, що дуже близько підходить до типу галицьких Гуцулів і Киян.

Окрім того зібрано ще підчас згаданих екскурзій около 500 антропольоґічних і етноґрафічних фотоґрафічних знимок, які передано до музея Наукового Товариства імени Шевченка у Львові.

Референт бажає вкоротці оголосити дальші вислїди його студій над здобутим матеріялом, що причинить ся дуже до прояснення сього питаня.

II. Справоздане з географічної екскурзії в Мармароські гори в липни 1911 року.

Екскурзія мала метою пізнане загальних морфольоґічних відносин сеї дуже мало досліджeної части нашої Верховини. Спеціяльне завдане наукове було: близше пізнане відкритих уже давнійше мною ледникових слідів під верхами Попа Івана, Фархаула, Михайлека, Нениски, Петрозуля (від Руської Поляни), Будиївської і ин. Екскурзія виїхала зі Львова 5/VII 1911 під моїм проводом (7 учасників) і прибула над вечером до Требушан (Tere-besfejerpatak). Другий день 6/VII з причини слоти присвячено розглядинам у долині Тиси і Вишевої, де найдено цілу систему терас. 7/VII рушила екскурзія на верхи Попа Івана, де пробувала до 12/VII. Прослїджено шість великих ледникових кітлів (Kar) по східній збочи Попа Івана і найдено безсумнївні сліди дворазового обледенїня сего пасма в ділювіяльній добі. Ледники були не лиш висячі зббочеві, але й долинні. Постійна хляка, дощ і мрака позволювали лишень на доривочні розвідки і вкінци приневолили екскурзію понехати дальші досліди в околици. Поворот утруднювали великі повени, що понищили дороги, зелїзниці, водну комунїкацію дарабами. При повороті розглядано навздовжну долину Ворохта-Жабє. Часть екскурзантів вернула до Львова по направі зелізничого шляху через Ворохту, друга з Жабя до Кутів, де екскурзію розвязано 16/VII 1911.

Др. Степан Рудницький.

III. Справоздане з етнографічних екскурзій по північно-східній Буковині в 1911 р.

Літом і осеню 1911 року робив я кількаразові короткі екскурзії в околиці північно- і східно-буковинські, щоби приглянути ся близше побутови Буковинця на пограничу Галичини і Буковини. При тій нагоді удало ся менї зробити знайомість із кількома особами, що живучи між народом зможуть займати ся збиранєм етноґрафічних матеріялів і поможуть заповнити важні прогалини в розслїдах над житєм буковинських Українців. Результати екскурзій

ще не завершені, і думаю продовжати розслїди і 1912 року підчас лїтних ферій.

Підчас згаданих екскурзій зібрав я між иншим більшу скількість обрядових і балядових пісень, кількасот загадок і пословиць, описи игор і забав, деякі замітнійші віруваня, а крім того значний запас топоґрафічних і ономастичних виразів. Зібрані матеріяли будуть використані в приготовлюваних мною збірках загадок, баляд і игор та забав.

З. Кузеля.

Яків Шульгин.

(Некрольоґ.)

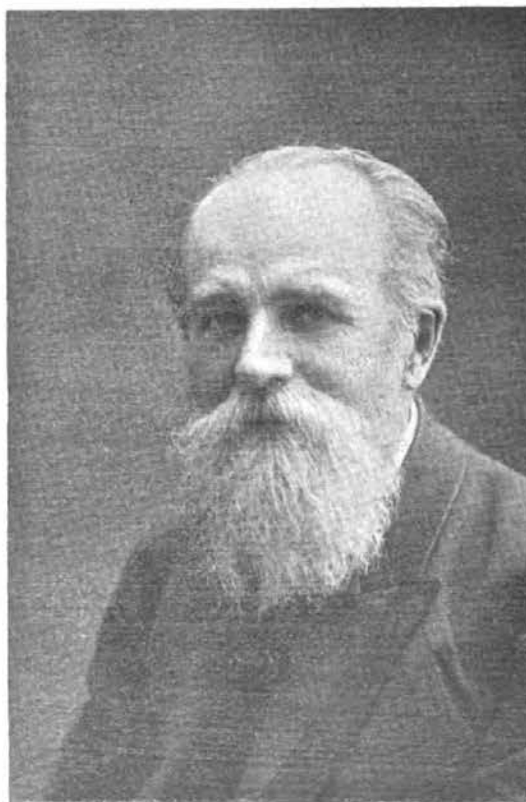

Дня 28 падолиста, 1911 р., помер у Київі (урод. 19 лютого, 1851 р.), учитель першої державної ґімназії і дійсний член істор. фільософічної секції Наук. Тов. ім. Шевченка від 1899 р., т. є від першого вибору дійсних членів, Яків Шульгин. Педаґоґ з покликаня, по скінченю київського унїверситету мав намір віддати ся цілковито педаґоґічно учительській службі, на жаль судило ся

інакше. За „політику“ замкнено його до вязниці, опісля вислано на заслане, а коли воно скінчило ся, не позволено йому учителювати, через що він мусів довгі літа зарабляти на житє працею в банку. Аж 1899 р. дістав дозвіл стати учителем. Наслїдком таких обставин не могла розвинути ся його наукова діяльність так, як він бажав собі. Та все таки його науковий дорібок не маловажний. Його праця: „Україна після р. 1654“, підписана криптонїмом „Л. Ч.“, друкувала ся свого часу в „Записках Наук. Тов. ім. Шевченка“. Другу більшу і вартну його працю, друковану зразу по російськи п. н. „Очеркъ Колiивщины по изданнымъ и неизданнымъ документамъ 1768 и ближайшихъ годовъ“, видало Товариство перекладом у „Руській Історичній Бібліотецї“ п. н. „Начерк Коліївщини на підставі виданих і невиданих документів 1768 і близших років“. Крім того в „Записках“ появило ся кілька поменших його статей. Инші свої праці друкував він по російськи, з яких важнійші: „Правда о Колiивщинѣ польскаго историка Корзона“, „Нѣсколько данныхъ о школахъ въ Правобережной Украинѣ въ половинѣ XVIII в.“ і „Павелъ Полуботокъ, полковникъ черниговскій“. Багато дрібних заміток і рецензій друкував по часописях, як: Кіевская Старина, Русская Мысль (Москва), Кіев. Телеграфъ, Заря (Київ), Правда (Одеса) і инші. Про його ідеалізм та жертволюбність свідчить найкрасше факт, що увесь свій маєток жертвував він іще за молоду на українські громадські цїли.

Честь його памяти!

Справоздане з бібліотеки

за час від 1 вересня до 31 грудня 1911 р.

I ВІДДІЛ.

(Книжки, часописи, карти й ин.)

а) Загально. В часї від 1 вересня до 31 грудня 1911 р. вписано в катальоґ I-ого відділу 713 нових чисел (21.761—22.474) у 877 томах і випусках; крім того до вписаних давнійше дописано 1235 тт. і вв. Разом вписано в катальоґ 2122 нових томів і випусків.

До відділу I-ого закуплено: книгарською дорогою 254 творів у 310 томах і випусках за 709·34 кор. (362·75 к. + 124·37 рб. + 20·50 мар. + 6·20 фр.); антикварською й приватною дорогою 109 тв. у 309 тт. і вв. за 512·69 кор. (149·99 к. + 119·96 рб. + 47 фр. + 10·55 мар.). Разом: 363 тв. у 619 тт. і вв. за 1222·03 корон.

З обміну (виданями й дублєтами) з науковими інстітуціями, редакціями й приватними особами бібліотека дістала 684 тт., бр. і вв.

З дарів прибуло: 1675 тт., бр. і вв. + 4 карти + кілька збірок листкових друків.

Разом з купна, обміну й дарів (I відділ): 2978 тт., бр. і вв. + 4 карти + кілька збірок листк. друків.

До I ого відділу бібліотеки дарували отсї особи, інституції й видавництва:

1) П. Бажанський (Перемишль) — 9; 2) Ю. Балицький (Львів) — 2; 3) М. Баран (Львів — 3; 4) Др. Б. Барвінський (Львів) — 1; 5) О. Барвінський (Львів) — 1; 6) Д. Бачинський (Вижниця) — збірку листк. друків; 7) Благотв. Общество изд. общест. и деш. книг (С.Петербург) -- 14; 8) В. Боберський (Львів) – 1; 9) П. Буґель (Краковець) — 10 + 1 мапу; 10) Я. Весоловський (Львів) — 7; 11) Видавн. оо. Василіян (Жовква) — 14; 12) Вид. Сп. укр. учит. (Коломия) — 7; 13) Ів. Вовняк (Львів) -- 190; 14) М. Возняк (Львів) -- 4; 15) Г. Войташевський (Львів) — 1; 16) М. Гаврилко (Париж) — 1; 17) В. Гнатюк (Львів) — 3; 18) Вид. „Господ. Календаря“ (Вижниця) — 2; 19) М. Грінченко (Київ) — 45; 20) В. Гришко (Скрентон) — 2; 21) Ред. „Гром. Голосу“ (Львів) — 1; 22) А. Грушевський (С.-Петербург) — 5; 23) М. Грушевський (Львів) — 1; 24) Др. Я. Грушкевич (Станиславів) — 17; 25) Др. В. Гуркевич (Тернопіль) — збірку листк. друків; 26) С. Ґорук (Львів) — 8; 27) Ред. „Діла“ (Львів) — 5; 28) О. Діхтяр (Диканька) — 2; 29) В. Дорошенко (Львів) — 210; 30) Друкарня „Нової Громади“ (Едмонтон) — 1; 31) І. Елюк (Бережани) — 1; 32) С. Єфремов (Київ) — 2; 33) О. Іванчук (Косів) — 46; 34) Б. Загайкевич (Львів) — 1; 35) Б. Заклинський (Жабє) — 16 + збірку листк. друків; 36) Закорд. ґрупа У. С. Д. Р. П. (Львів) — 1; 37) М. Залізняк (Львів) — 55; 38) Г. Г. Замисловский (С.-Петербург) — 1; 39) Вид. календаря „Запорожець“ (Коломия) — 2; 40) Др. Ів. Зілинський (Станиславів) — збірку листк. друків; 41) о. М. Зубрицький (Мшанець) — збірку листк. друків; 42) Вид. „Życie“ (Краків) — 1; 43) Жін. Кружок Р. П. Т. (Львів) — 1; 44) В. Каліцун (Львів) — 1; 45) Др. В. Кентшиньский (Львів) -- 1; 46) Г. Коваленко-Коломацький (Київ) — 1; 47) В. Козловський (Львів) — 1; 48) о. І. Колесників (Торонто) — 11; 49) José Isaac Corral (Hawanna, Cuba) — 1; 50) Др. М. Кордуба (Чернівці) — 1; 51) М. Коцовський (Львів) — 3; 52) Кр. Союз Ревізийний (Львів) — 1; 53) Кр. Шкільний Союз (Львів) — 1; 54) Ів. Кревецький (Львів) — 2; 55) О. Кривий (Львів) — 1; 56) Ів. Крижановський (Бучач) — 1; 57) Вид. „Криниця“ (Київ) — 6; 58) Тов. „Кружок Правників“ (Львів) 144; 59) В. Кудрик (Вінніпеґ) — 2; 60) А. Лебедев (Київ) -- 2; 61) В. Левинський (Львів) — 42; 62) В. Левицький (Львів) — 1; 63) М. Левицький (Радивилів) — 12; 64) Я. Левицький (Олесько) — 25 + збірку

листк. друків; 65) Ст. Липинський (Затурці) — 1; 66) Ред. „Літ. Наук. Вістника“ (Львів) — 4; 67) В. Лотоцький (Львів) — 3; 68) Др. О. Маковей (Львів) — 4; 69) С. Масляк (Львів) — 2; 70) о. С. Мацюрак (Дорогошів) — 159; 71) N. N. — 7; 72) N. N. (Камінець-Под.) — 7; 73) N. N. (Львів) — 43; 74) N. N. (Львів) — 1; 75) N. N. (Чернівці) — 2; 76) О. Навроцький (Львів) — 2; 77) Ред. „Нар. Воля“ (Оліфант) — 2; 78) Ред. „Народне Слово“ (Львів) — 1; 79) Ред. „Нашої Школи“ (Львів) — 2; 80) Д. Николишин (Коломия) — 1; 81) А. Новак (Вінніпеґ) — 2; 82) П. Огоновський (Львів) — 1; 83) С. Олеськівна (Львів) — 88; 84) А. Онищук (Карлів) — 22; 85) Ів. Павлик (Львів) — 1; 86) Ю. Павлюк (Кадовбівці) — 1; 87) В. Панейко (Львів) — 3; 88) о. Ів. Пастернак (Зіболки) — 112; 89) Я. Пастернак (Львів) 10 + 2 мапи + збірку листк. друків; 90) Тов. „Просвіта (Катеринослав) — 1; 91) В. Радзикевич (Лвів) — 1; 92) Т. Ревакович (Львів) — 2; 93) Ред. „Робоч. Народу“ (Вінніпеґ) — 1; 94) „Руська Книгарня“ (Вінніпеґ) — 21; 95) Ред. „Русск. Слово“ (Львів) — 1; 96) о. Н. Садовський, Шибалин — 14; 97) Др. Іл. Свєнціцький (Львів) — 28; 98) О. Стадник (Краків) — 1; 100) Вид. „Струмок“ (Житомір) — 1; 101) В. Струсевич (Судова Вишня) — 1; 102) М. Сумцов (Харків) — 4; 103) В. Супранівський (Львів) — 2; 104) М. Тершаковець (Львів) — 1; 105) Др. Ст. Томашівський (Львів) — 1; 106) Укр.-руська Вид. Спілка (Львів) — 3; 107) Укр. Студ. Союз (Львів) — 1; 108) Я. Федорчук (Париж) — 2; 109) Філія „Просвіти“ в Тернополі — 5; 110) Філія Тов. „Укр. Школа“ в Чернівцях — 6; 111) І. Франко (Львів) — 2 + збірку листк. друків; 112) Н. Хомин (Львів) — 4; 113) М. Хоркавий (Львів) — 1; 114) Г. Хоткевич (Львів) — 41; 115) Др. Р. Цегельський (Чернівці) — 1; 116) Вид. „Час“ (Київ) — 1; 117) Ів. Чупрей (Яблонів) — 2 + збірку листк. друків; 118) С. Шелухин (Одесса) — 7; 119) Ів. Шпитковський (Перемишль) — 1; 120) В. Щербаківський (Київ) — 19; 121) Др. В. Щурат (Львів) — 4; 122) В. Юринець (Львів) — 1; 123) Б. Януш (Львів) — 2.

До дублетів відкинено при катальоґованю 1018 тт. і вв.

б) *Старі друки.* У відділі стародруків прибуло в часі від 1/IX—31/XII 1911 р. 25 нових чисел у 26 томах (всі у відділі стародруків чужих). З кінцем 1911 р. було: І церковно-словян-

ських й українських стародруків 171 чч. у 172 тт.; II стародруків чужих 441 чч. у 520 тт. Разом усїх: 582 чч. у 692 тт.

II ВІДДЇЛ.

(Рукописи, автоґрафи, диплъомати).

В часї, обнятім сим справозданєм, скатальоґовано у віддїлї рукописів дальших 200 чч., так що з кінцем 1911 р. віддїл сей числив 415 чч.

Куплено в тім часї рукописів за 35·55 корон (10 рб. + 10 кор.):

1) Ірмологіон XVIII в (з рос. України); 2) Требник XVII в. (з угорської Руси); 3) Співанник поч. XIX в. (з угорської Руси).

Дарували отсї дд.:

1) В. Гнатюк (Львів) — 1 рук. (нов.); 2) Др. Я. Гординський (Коломия) — 3 перґ. листки Псалтирі XIII—XIV вв. (Галичина); 3) Др. Я. Грушкевич (Станиславів) — Protokuł Dolney Parochii Opackiey 1779—1791; 4) Б. Загайкевич (Львів) — а) Підручник реторики і поетики з XVII в.; б) співанник (нов.) 5) О. Кривий (Львів) — 1 рукоп. (нов.); 6) Др. О. Маковей (Львів) — а) папери Йосифа Лозинського; б—г) рук. (нов.); 7) о. С. Мацюрак (Дорогошів) — а) Пролог (XVII в. — Галичина); б) Hermeneutices (пол. XIX в. — 12 зшитків); в) Dogmatica generalis (пол. XIX в. — 12 зшитків); г) Dogmatica specialis (пол. XIX в. — 35 зшитків); д) Introductio in Libros Sacros N. T. (пол. XIX в. — 8 зшитків); е) переписка між протоєр. М. Добрянським (ректором духовної семінарії у Холмі) і о. Т. Полянським (парохом у Дорогошеві) з рр. 1880—1893; 8) А. Онищук (Карлів) — 1 рук. (нов.); 9) Я. Пастернак (Львів) — збірка актів XVIII—XIX вв.; 10) Т. Ревакович (Львів) — переписка (з О. Кониським, К. Устіяновичом й ин.).

Всїм Вп. Жертводавцям Управа біблїотеки складає щиру подяку.

Фреквенція.

В часї від 1/X – 31/XII 1911 р. визичено в бібліотеки:

	тт.	на реверсів
до „Наукової робігні“	1056	582
до дому	1096	912
разом	**2152**	**1494**

Управа бібліотеки.

Справозданє з музея

за час від 1 вересня до 31 грудня 1911 р.

В 1911 роцї признало мінїстерство освіти музеєви Товариства в перший раз субвенцію в квотї 2000 кор. На рахунок сеї субвенції закуплено вже отсї річи:

Б. Заклиньский, учитель у Зеленім Жабю, закупив предмети: скатерть вишивана, Розтоки; скатерть вишивана, Москалївка; жіноча сорочка вишивана, с. Черешеньки, Буковина; киптар, Довгополе; перемітка, Тюдів; пара наручниць, Путилів; три шалї гуцульські; одна шаль, Виженка, Буковина; жіноча сорочка вишивана, Банилів; гачі черлені; шкіряні з ременями, вибивані бляхою; ремінь з трьома чипрагами, с. Плоска; дві мошонки шкіряні; пара панчіх, Буковина; пара гуцульських панчіх селянського виробу; пара рукавиць; пояс; клепаня, с. Виженка; ремінь; опинка гуцульська; платина; пара наручниць; пацьорки гуцульські; ножик до ременя; ланцушок мідяний до ременя; дві пари чипраг до ременя; бочілка деревляна; старий бордюг; старе пістолє; кутка деревляна; шість перстенів гуцульських, с. Зелене; великий перстень, ibid.; хрестик мідяний, ibid.; чільце гуцульське, ibid.; три вишивки, ibid.; деревляне гуцульське сїдло різьблене; три ракви гуцульські; гуц. ключ деревляний; два колокольцї зелїзні; силєнка (ґердан); деревляні пацьорки; пацьорки коралї; дві підкови до дараб; чотири веретена; кушка; бабка; хрест деревляний гуцульський з 465 кавалків, звязаних „в валюк“,

Соколівка, п. Косів; чотири люльки гуцульські; ретьизка; венецькі пацьорки гуцульські; берівка; дві наручниці; модель ступи; коновочки близнята; клевець писаний; ріг на капслї; пара наручниць; коновочка на гусленку; дві підкови до дараби; тайстра; пара чипраг; зґарда; 21 вишивка; гуцульська шапка.

Через М. Грушевського у Київі закуплено: 10 килимів; одна доріжка; 2 рушники; спідниця; юпка; колпак; пояс; 75 плахт; корогва; 3 ікони мідяні.

М. Біляшевський у Київі закупив: 2 скляні медведики; лїра, с. Олишевка, Чернигівська ґу., Корелецького пов.; 43 вишивки; 3 сорочки жіночі вишивані; 2 фартухи; 2 спідниці, богато вишивані; 2 корогви, пелена.

Від А. Онищука одержано отсї річи з с. Зелениці, пов. Надвірна: 3 куделї; 4 веретена; важок деревляний; веретінник; ложка; смоляк; липина; лушпиця; вертлюг до спусканя волоків; 3 деревляні голки до шитя мішків; 4 камені з дірками (селяни вірять в їх чудодійну силу), Карлів, пов. Снятин.

Від М. Біляшевського у Київі одержано: 3 відбивачі з кременя, Овруцький пов. на Волини; 5 камяних відбивачів, ibid.; 6 камяних сокирок, ibid.; кремінь з початками оброблення, ibid.; камяний молоток з початком сверлини, ibid.; 5 камяних молотків (кавалки), ibid.; 2 точилки, ibid.; ріг лося, ibid.; 4 камяні товкачі, с. Грищинці, Канївського пов., Київщина; уламок камяного молотка, ibid.; 2 роги лося, XI—XII вв., с. Конопча, Канївськ. пов.; камінь кубічної форми, с. Пекарі, Канївськ. пов.; бронзовий наконечник списа, Поділє; бронзовий спис, с. Трипілє коло Київа; 2 зелізні кінжали з скитської доби, с. Грищинці, Канївського пов.; 2 горщики з чорної глини, знайдені разом з паленими кістками III—IV в. по Хр., с. Лебедин, Літинського пов.; горщичок X—XII в., Київ, Львівська ул.; амфора X—XII в., ibid.; 20 хрестиків XI—XII в. з ріжних місцевостей; таблиця (23 пр.) ріжних викопалин; бронзова пряжка, доба переселеня народів, с. Грищинці, Канївськ. пов.; 2 оковки держалець до булав XI—XIII в., с. Бабичі, Канївськ. пов.

Дарували до музея:

Д. Сластьон з Миргорода, через М. Грушевського — великий старинний килим; о. М. Грушевський з Суботова — бранзолєта бронзової доби; Союз Промисловий у Вижниці — 14 пи-

санок, с. Красноїля, п. Косів; Б. Заклинський — 10 писанок + 3 деревляні, Старі Кути; Марія Галицька — самотока (до звиваня пряжі на полотно); гуцульський ключ деревляний; Олександрович — кавалок старинного пояса; Сїдельників — старинна плащаниця.

З кінцем листопада дістав музей наслїдком ухвали видїлу ще один покій в партері так, що тепер музей займає цїле праве крило партеру (4 покої). В новім покою уміщено частину етноґрафічної збірки предметів з Гуцульщини. По викінченю відповідних столярських робіт уміщено буде решту предметів з Гуцульщини, і тодї покій буде виповнений цїлковито.

М. Залїзняк.

Товариства й інституції,
що приступили до обміну виданями.

Brisbane (Австралія). Queensland Museum.

Chicago. Academy of Sciences.

Dijon. Académy des sciences arts & belles lettres.

Кіевъ. Редакція журнала „Природа Украины“.

Полтава. Полтавская Ученая Архивная Коммисія.

Нові виданя Товариства.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсїм українській історії, фільольоґії й етноґрафії, виходить у Львові що два місяцї під редакцією М. Грушевського. Рік XX. Р. 1911, кн. V, Т. CV. Львів, 1911. Ст. 244, 8°. Цїна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому ст. 3—4. 2. Бучацьке Євангеліє (палеоґрафічний опис), подав Іляріон Свєнціцький, ст. 5—17. 3. Студії над українськими народнїми піснями, подає Іван Франко: Битви на Жовтих Водах і під Корсунем, ст. 18—49. 4. Економічна полїтика російського правительства супроти України в рр. 1710—1730 (кінець), написав Іван Джиджора, ст. 50—91. 5. До житєписи Маркіяна Шашкевича, написав Михайло Тершаковець, ст. 92—115. 6. Про понятє психольоґічної основи почувань, подав Стефан Балей, ст. 116—147. 7. Miscellanea: а) Щасливий чоловік. Образок із житя білоруського пана з XVII—XVIII в, под. Ів. Франко; б) Дві дрібнички до характеристики Маркіяна Шашкевича, под. М. Возняк; в) Ф. Леонтович — В. Ключевський — Д. Самоквасов (некрольоґічні замітки), под. М. Грушевський, ст. 148-174. 8. Наукова Хроніка: Причинки до студій над нашою еміґрацією, II, под. З. Кузеля. 9. Бібліоґрафія: антропольоґія, преісторія, історія штуки, історія полїтична і культурна, лїтература, мова (реєстр ширших обговорень), ст. 205—242. 10 Оголошеня, ст. 243—244.

Записки Наукового Товариства імени Шевченка. Наукова часопись, присвячена передовсїм українській історії, фільольоґії й етноґрафії, виходить у Львові що два місяцї під редакцією М.

Грушевського. Рік XX. Р. 1911, кн. VI. Т. CVI. Львів, 1911. Ст. 240, 8°. Ціна 3 кор. Зміст: 1. Зміст тому, ст. 3—4. 2. Уривок Псалтири XIII—XIV в., подав Ярослав Гординський, ст. 5—24. 3. Студії над орґанізацією львівської Ставропиґії від кінця XVI до половини XVII ст., написав Федір Срібний, I—II, ст. 25—40. 4. Студії над українськими народніми піснями, подає Іван Франко: Стоянка Хмельницького під Білою Церквою і жидівські погроми літом 1648 р., ст. 41—76. 5. До житєписи Маркіяна Шашкевича, написав Михайло Тершаковець (докінченє), ст. 77—134. 6. Про ріжницю між почуванями осудними і представними, написав Стефан Балей, ст. 135—168. 7. Miscellanea: а) Салдатська пісня про Суворова, под. Ів. Франко; б) До історії виданя Ількевичевих приповідок, под. М. Возняк; в) Броніслав Лозіньский (некрольоґ), под. І. Кревецький, ст. 168—191. 8. Наукова Хроніка: Новий курс західно-европейської археольоґії, под. М. Залізняк, ст. 192—199. 9. Бібліоґрафія: історія політична і культурна, право, література, житє суспільне і культурне (реєстр ширших обговорень), ст. 200—240. 10. Оголошеня, ст. 241—244.

Хроніка Наукового Товариства імени Шевченка у Львові. Р. 1911. Вип. II. Ч. 47. Справозданє за місяці: січень—цвітень. Львів, 1911. Ст. 24, 8°. Ціна 30 сот. Зміст: Засіданя Виділу. — Засіданя секцій (І. Кревецький — Неоправдані докори. Ол. Назаріїв — Етноґрафічна теріторія угор. Українців. Др. Ів. Франко: — Сліди Русинів у Семигороді в XII—XVI ст. К. Широцький — Дещо з української творчости артиста-маляря Тропініна (1776—1857). М. Грушевський — Нові конструкції початків словянського і укр.-руського житя. Я. Біленький — Угро-руські літописні записки. М. Зубрицький — Канонічна візитація парохії Ріпник в коросн. деканаті в 1780 р. Др. І. Франко — Празник святого Спаса. Др. Д. Лукіянович — Спірні і сумнївні питаня в житєписи О. Ю. Федьковича. М. Возняк — Із за куліс віденського „Вістника" і „Зорі Галицької". Др. Іл. Свєнціцький — Про українські народні похоронні голосіня). Засіданя комісій. — Справозданє з бібліотеки. — Справозданє з музея. — Нові видання Товариства.

Жерела до історії України-Руси. Видає археоґрафічна комісія Наукового Товариства імени Шевченка. **Том XII.** Матеріяли до історії української козаччини, видані під загальною редакцією Михайла Грушевського. Том V. Акти до Хмельниччини

(1648—1657). Зібрав і видав Мирон Кордуба. У Львові, 1911. Ст. VIII+546, 8⁰. Ціна 5 кор. Зміст: 1. Переднє слово, ст. V—VI. 2. Замічені похибки друку, ст. VII—VIII. 3. Боротьба за польський престіл по смерти Володислава IV, ст. 1—60. 4. Акти, ст. 63—513. 5. Показчик імен осіб, ст. 515—532. 6. Показчик ґеоґрафічних і етноґрафічних імен, ст. 533—545.

Матеріяли до української бібліоґрафії. Видає бібліоґрафічна комісія Наукового Товариства імени Шевченка. **Том III.** Українська бібліоґрафія Австро-Угорщини за роки 1887—1900. Уложив на підставі автопсії Ів. Ем. Левицький. Том III. [Роки 1892—1893]. У Львові, 1911. Ст. IV+290, 8⁰. Ціна 6 кор.

Українсько-руська Бібліотека. Видає фільольоґічна секція Наукового Товариства імени Шевченка. **Том VIII.** Житєпись Осипа Юрія Гординського-Федьковича. Написав др. Осип Маковей. У Львові, 1911. Ст. VI+592, мал. 8⁰. Ціна 5 кор. Зміст: 1. Передмова, ст. V—VI. 2. Оцінка жерел до житєписи Федьковича, ст. 1—24. 3. Показчик друкованих уже статей про Федьковича, ст. 25—32. 4. I. Родина Федьковича і його хлопячі літа, ст. 33—68. 5. II. Федькович у Молдові, ст. 69—83. 6. III. Федькович у війску 1852—1859 р., ст. 84—112. 7. IV. Федькович у Чернівцях 1859—1861 р., ст. 113—162. 8. Федькович у Семигороді 1861—1863 р., ст. 163—240. 9. VI. Суспільне житє на Буковині в роках 1848—1884, ст. 241—315. 10. VII. Федькович у Сторонци-Путилові 1863—1872 р., ст. 316—446. 11. VIII. Федькович у Львові 1872—1873 р., ст. 446—483. 12. IX. Федькович знову у Путилові 1873—1876 р., ст. 484—514. 13. X. Федькович у Чернівцях 1876—1888 р., ст. 515—583. 14. Доповненя, ст. 584. 15. Зміст, ст. 585—589. 16. Образки, ст. 590—591.